

PHÒNG GD-ĐT VĨNH TƯỜNG ĐỀ GIAO LƯU HSG CẤP HUYỆN NĂM HỌC 2021-2022

ĐỀ CHÍNH THỨC

MÔN: NGỮ VĂN - LỚP 6

Thời gian làm bài: 120 phút (không kể thời gian giao đề)
(Đề thi gồm 01 trang)

I. ĐỌC HIỂU:

Cho đoạn thơ sau:

*Những ngôi sao thức ngoài kia
Chẳng bằng mẹ đã thức vì chúng con
Đêm nay con ngủ giấc tròn
Mẹ là ngọn gió của con suốt đời.*
(Trích *Mẹ* - Trần Quốc Minh)

Câu 1: Xác định phương thức biểu đạt chính của đoạn thơ trên?

Câu 2: Hãy chỉ ra và nêu tác dụng của biện pháp tu từ được sử dụng trong đoạn thơ?

Câu 3: Qua đoạn thơ, em rút ra bài học gì cho bản thân?

II. TẠO LẬP VĂN BẢN

Câu 4: Cảm nhận của em về đoạn trích sau:

Mưa xuân. Không phải mưa. Đó là sự băng khuâng gieo hạt xuống mặt đất nóng ẩm, mặt đất lúc nào cũng phập phồng, như muốn thờ dài vì bồi hồi, xốn xang... Hoa xoan rắc nhớ nhưng xuống cỏ non ướt dẫm, những chú cào cào bột nhảy nhẹ êm trong cỏ. Đồi đất đỏ lấm tấm một thảm hoa trắng trắng.

(Trích *Mưa xuân - tiếng chim* - Vũ Tú Nam)

Câu 5: Em hãy tưởng tượng mình là một tia nắng ấm lần đầu tiên được mẹ Mặt Trời giao nhiệm vụ đi tiếp thêm sức sống cho vạn vật, hãy kể lại hành trình trải nghiệm trong một ngày thú vị ấy.

----- Hết -----

Giám thị coi thi không giải thích gì thêm.

Họ và tên thí sinh: Số báo danh.....

I. ĐỌC HIỂU:

Phần	Câu	Nội dung	Điểm
Đọc hiểu	1- 3	Câu 1. Phương thức biểu đạt chính của đoạn thơ trên là: biểu cảm.	0,25
		Câu 2	
		- Chỉ ra phép tu từ có trong đoạn thơ: + so sánh: <i>Những ngôi sao thức - mẹ thức, Mẹ là ngọn gió</i> + nhân hóa: <i>ngôi sao thức</i> + ẩn dụ: <i>giấc tròn</i>	0,25 0,25 0,25
		- Tác dụng của biện pháp tu từ được sử dụng trong đoạn thơ trên: + Phép so sánh: <i>ngôi sao thức - mẹ thức</i> : gợi hình ảnh mẹ thăm lặn hi sinh cho con; <i>mẹ - ngọn gió</i> : mẹ đem đến sự mát lành, bình yên suốt cuộc đời của con. + Phép nhân hóa làm cho hình ảnh ngôi sao cũng có trạng thái, tâm hồn như con người. + Ẩn dụ: <i>giấc tròn</i> không chỉ là giấc ngủ mà còn là cuộc sống đầy đủ, êm đềm của con, gợi tình yêu thương, che chở, nâng đỡ của mẹ dành cho con trên bước đường đời. => Các biện pháp tu từ đã thể hiện được tấm lòng yêu thương, sự hi sinh thầm lặng của mẹ đối với con và lòng biết ơn sâu sắc của người con đối với mẹ. 0,25	0,75
		Câu 3. Bài học biết ơn, thương yêu và kính trọng đáng sinh thành của chúng ta.	0,25
Tạo lập văn bản	4	Cảm nhận những đặc sắc về nội dung và nghệ thuật của đoạn trích <i>Mùa xuân - tiếng chim</i> của Vũ Tú Nam	3.0
		a) <i>Yêu cầu về kĩ năng</i> : - Cấu trúc hợp lí của văn cảm thụ. - Trình bày sạch đẹp, đúng ngữ pháp, chính tả. - Cảm nhận được đặc sắc nội dung và nghệ thuật của đoạn trích.	0,25
		b) <i>Yêu cầu về nội dung</i> :	
		1. Mở bài: Cảm nhận chung về vẻ đẹp của mùa xuân, mưa	0,25

	xuân đem lại sức sống tươi mới cho vạn vật. 2. Thân bài: Cảm nhận những đặc sắc về nội dung về nghệ thuật của đoạn trích "<i>Mùa xuân - tiếng chim</i>" của Vũ Tú Nam: - Cảm nhận về vẻ đẹp và sức sống kì diệu của mùa xuân: + Bằng việc sử dụng hàng loạt từ láy miêu tả trạng thái cảm xúc: <i>bâng khuâng, phập phồng, bồi hồi, xôn xang, nhớ nhung, lấm tấm...</i> đoạn văn đã đem đến cho người đọc những cảm nhận bất ngờ, thú vị về mùa xuân. Đó không còn là những hạt mưa đơn thuần mà là cả một sự bâng khuâng gieo hạt - gieo sự sống. Mỗi hạt mưa xuân bé nhỏ ấy mang hơi thở ấm áp của mùa xuân phả vào không gian trời đất làm ấm nồng đất đai, làm cây cối tốt tươi. + Biện pháp tu từ nhân hóa: "<i>mùa xuân bâng khuâng gieo hạt; mặt đất phập phồng, bồi hồi, xôn xang; hoa xoan nhớ nhung</i>"; so sánh: "<i>mặt đất như muốn thở dài</i>" diễn tả hình ảnh mặt đất đón mưa được cảm nhận trong cái phập phồng, chờ đợi. Có lẽ sự chờ đón đó rất lâu rồi nên mặt đất thở dài, xôn xang, bồi hồi. Hoa xoan rụng được cảm nhận như cây đang rắc nhớ nhung. - Cảm nhận về tình yêu thiên nhiên tha thiết của tác giả: Cách miêu tả cảnh thật đặc sắc và hấp dẫn. Mùa xuân được cảm nhận hết sức tinh tế qua tâm hồn nhạy cảm và tình yêu thiên nhiên của nhà văn Vũ Tú Nam. Từ đó truyền tình yêu thiên nhiên tới người đọc. - Đánh giá: Một loạt từ láy nói về tâm trạng, cảm xúc con người kết hợp biện pháp tu từ so sánh, nhân hóa để diễn tả cảnh vật, thiên nhiên đất trời lúc mưa xuân: làn mưa xuân nhẹ, mỏng, đáng yêu, đem đến hơi thở, sự sống cho thiên nhiên đất trời của mùa xuân, hay cũng chính là tình yêu mùa xuân, sự rạo rức trong cảm xúc của con người khi xuân về.	1,5
	3. Kết bài: Tổng kết, khái quát lại vẻ đẹp của thiên nhiên, của mùa xuân trong đoạn trích.	0,25
5	Kể chuyện tưởng tượng * Yêu cầu chung: a. Đảm bảo yêu cầu về cấu trúc bài văn kể chuyện, hành văn trôi chảy. b. Xác định đúng yêu cầu của đề c. Triển khai bài viết theo bố cục 3 phần: Mở bài, thân bài, kết	5,0
		0,25
		0,25

bài.

- Nội dung: đây là đề mở, học sinh tùy sức tưởng tượng và kể sao cho thú vị và sáng tạo, hấp dẫn; miễn là bám vào đặc điểm và vai trò của tia nắng ấm là đem đến sự sống cho vạn vật. Bài văn kể chuyện theo ngôi kể thứ nhất, có lồng thêm một số lời thoại hợp lý.

- Có thể tham khảo các gợi ý sau:

1. **Mở bài:** Tia Nắng tự giới thiệu về mình: là con của mẹ Mặt Trời, mái nhà là bầu trời rộng lớn, bao la; công việc của mình và các anh chị em mình là chiếu ánh sáng và tiếp thêm sức sống cho vạn vật trên trái đất.

0,5

2. **Thân bài:** Tia Nắng kể lại hành trình trải nghiệm một ngày thú vị của mình:

3,0

- Anh chị em chúng tôi thường được mẹ gọi dậy rất sớm, mẹ Mặt Trời tươi cười giao nhiệm vụ cụ thể cho từng người.

- Nhiệm vụ của tôi hôm nay là đi tiếp thêm sức sống cho vạn vật trên mọi nẻo quê hương. Tôi hào hứng lắm.

- Hành trình đầu tiên của tôi là bay qua mặt biển, ánh sáng của tôi chiếu vào làm nước biển trong xanh, và những con sóng có màu ánh hồng lấp lánh. Tôi thích thú sà xuống mặt nước, giật mình vì nước quá mặn.

- Tôi bay đến khu rừng rậm, tinh nghịch đánh thức đàn chim đang ngủ, chiếu nắng ấm vào vòm lá xanh um...

- Tôi bay tới những cánh đồng, trên bông lúa còn rõ những giọt sương đêm lấp lánh. Tôi tỏa nắng ấm cho bông lúa chín vàng, nâng trĩu chờ ngày gặt hái. Tôi thấy việc làm của mình thật có ý nghĩa.

- Tôi bay qua trường học, thích thú đậu trên vai các cô cậu học trò đang giờ ra chơi, họ xòe tay bắt tôi, đùa nghịch với tôi. Rất thú vị.

- Tôi bay qua khu vườn vào buổi trưa, sức nóng của tôi làm nhiều loại quả chín vàng, những quả na mở mắt chào tôi, mùi mít chín thơm lừng góc vườn. Những chị hoa nhiều màu sắc tỏa hương thơm mát. Khung cảnh đó đẹp hơn nhờ tôi, tôi vui lắm.

- Buổi chiều muộn khi tôi cảm thấy sức nóng của mình đã yếu, nhìn lên cao mẹ tôi đang gọi anh chị em chúng tôi trở về, tôi bay nhanh về nhà sà vào lòng mẹ, tối nay tôi sẽ kể cho mẹ nghe

	hành trình trải nghiệm một ngày làm việc có ý nghĩa của mình.	
	3. KB: Đây là trải nghiệm lần đầu tiên và đáng nhớ nhất của tôi trong đợt đi hoàn thành nhiệm vụ này. Ngày mai tôi lại tiếp tục các nhiệm vụ mới. Tôi mong tất cả các bạn cũng hãy làm việc có ích hàng ngày như tôi nhé!	0,5
	d. Chính tả, ngữ pháp: Đảm bảo chuẩn chính tả, ngữ pháp Tiếng Việt.	0,25
	e. Sáng tạo: Có cách kể, diễn đạt tốt, mới mẻ.	0,25
Tổng điểm: 10		

Trên đây là những gợi ý giám khảo cần linh động đáp án khi chấm. Giám khảo cho điểm tối đa khi bài viết đảm bảo tốt hai yêu cầu về kiến thức và kỹ năng làm bài, cần trân trọng những bài viết sáng tạo, có chất văn.